נועם אלימלך — אחרי מות

אחרי כו'. נ"ל על דרך הרמז, דהנה הצדיק מהפך הדין לרחמים, ואף אם נגזר על אדם מיתה חלילה, יכול לבטל הגזירה ולהפכו לחיים, והסיבה לזאת שכח ביד הצדיק לעשות כן, הוא מחמת שהצדיק עולה בתפילתו בעולמות עליונים אשר שם כולו רחמים בלא תערובות דין כלל, ושם לא נגזר אותה גזירה, וממשיך משם חיים לאותו האדם. וזהו "ששון ושמחה ישיגו" כו', רצה לומר הצדיקים משיגים לעולמות עליונים אשר שם ששון ושמחה, כמו שאמר הכתוב "עוז וחדוה במקומו" וממילא "נסו יגון ואנחה". וזהו גם כן "ויוציא עמו בששון ברנה את בחיריו", רמז לדברינו שמוציא את עמו ומביאם לעולם הששון, ואז "ברינה את בחיריו" פירוש אז מביא רינה לישראל בחיריו. וזהו "אחרי מות שני בני" כו', רצה לומר שיש כח ביד הצדיק שיהיה אחרי מות, כלומר לבטל המיתה מאיזה אדם, כמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל, אומרים שכבר אחר הדבר ההוא, שלא יהיה עוד. ואמר הכתוב על ידי דבר מה יוכל הצדיק לבטל? ומפרש "בקרבתם לפני ה'" פירוש כנ"ל, על ידי שמתקרבים לפני ה' לעולמות עליונים, "וימותו" רצה לומר הרי הוא כאילו נתקיים הדין של מיתה, ובאמת נמשך להם חיים על ידי הצדיק.

דבר אל אהרן אחיך. נראה לפרש דהתורה הקדושה מלמדת לאנשים המוכיחים לבני אדם, שלא יוכיחו לאנשים ליצים וריקנים, אשר בודאי אין דבריהם נכנסים כלל באזניהם, כמו שאמר הכתוב "אל תוכח לץ", רק לאנשים המקשיבים לקול תוכחה ומוסר ורוצים בתשובה, אליהם יגיד ויורה דרכי התשובה.

וזהו "דבר אל אהרן אחיך" רצה לומר שהוא אחיך, ורוצה במעשים טובים ויקבל תוכחה ממך, וכה תאמר אליו "ואל יבא בכל עת אל הקודש מבית לפרוכת" פירוש, אם הוא אדם כזה שיש לו כל מיני עיתים לטובה ולרעה, שלפעמים עושה מעשים טובים ולפעמים להיפך, שנכשל חס ושלום לפעמים בעבירה, האדם כזה "אל יבא בכל עת אל הקדש" שאל יכניס עצמו בסודות עליונים, "אשר מבית לפרוכת" פירוש כיון שעשה לעצמו מסך המבדיל בינו ובין הקדושה, לא יכנס בסודות עליונים מיד, רק מתחילה ישוב מעבירות שבידו בתשובה ויתחרט מאד.

וזהו "אל פני הכפורת" לשון כפרה, שהתשובה והחרטה מכפרת עוון, "אשר על הארון" רצה לומר קודם לימוד התורה יתחרט ויתודה על עוונותיו, ויהיה לימודו לרצון לפניו ית"ש, ו"ארון" רמז על התורה על שם שמונחת בארון, זה העיקר. ואמר הכתוב "כי בענן" פירוש גם אם עשה לעצמו מסך המבדיל, כמו שכתוב "סכות בענן לך מעבור תפלה", אף על פי כן "אראה על הכפורת" פירוש על ידי התשובה והחרטה יראה אליו השי"ת לקבלו, "ולא ימות" שגדול כח התשובה שמארכת ימים, ואין לך דבר שעומד בפני התשובה.

בזאת כאן מתחיל הפסוק לדבר מדריגת הצדיק הגמור. "בזאת יבא אהרן" הוא הצדיק הגדול, יבא "אל הקדש" בקדושה העליונה, "בפר בן בקר" פר הוא דינים כידוע, בקר רמז לחסד מלשון בוקר, דהיינו גבורה שבחסד, רצה לומר שיהיה לו יראה מתוך אהבה, "לחטאת" רצה לומר לענין חטאים, לפשפש תמיד במעשיו שאינו יוצא ידי חובתו, ויכניע עצמו מאד בהכנעה גדולה, "ואיל לעולה" רמז אבל לעולה, היינו תפילה שהיא עולה לגבוה, יתגבר להיות זריז כאיל, לבל ימנע עצמו להתפלל על כל דבר ודבר, ואל יאמר מי אנכי שאמלא לבי להתפלל על דברים כאלו, אל יאמר כן, וכגדול כקטן יתפלל תמיד, "כתונת בד קודש ילבש" רמז שיתקן את גופו כל כך בקדושה גדולה שיהיה כתנות אור באלף, וכל זה יעשה לעצמו לבושים, "ומכנסי בד ילבש על בשרו", דמכנסיים היו מכפרים על גילוי עריות, וצריך שיהיו על בשרו תמיד, "לכסות בשר ערוה" דהיינו לכסות כל התאוות הגשמיות, שלא יעלה על לבו כלל שום תאוה, "ובאבנט בד יחגור", רמז שיאזור כגבור חלציו יותר, "ובמצנפת בד יצנוף" דמצנפת היה מכפר על גאוה, וצריך לקדש עצמו כל כך לשבר כח הגאוה, עד שיבוא לקדושה כזאת, שגם מהגאוה יכניס לקדושה ויעשה ממנה מצנפת קדש, "בגדי קדש הם" רצה לומר כל הדברים יכניס הכל לקדושה ויעשה מהם לבושי קודשא, "ורחץ בשרו במים" רמז שלא ילמוד ויתפלל בגוף טמא, אם צריך לטבילה יטביל עצמו, ואז כשיטבול יקדש עצמו כל כך שגם מהטבילה יעשה ממנה לבוש לנשמתו, שלא יבוא לידי טומאת קרי חלילה ולא יצטרך לטבול בהכרחי. "ומאת עדת בני ישראל יקח שני שעירי עזים לחטאת" פירוש על ידי שיתחבר עצמו עם בני אדם יזכה לבי מדרגות, ו"שעירים" לשון חשיבות, כמו שמצינו וישלח שני גדיי עזים, "לחטאת" רצה לומר בשביל החטאת והחסרון הבלתי אפשרי לצדיק זולתו, שאי אפשר שיהיה כל תפילתו זכה וצלולה מכל סיג ופסולת מחשבה זרה, והוא מחמת שתי סיבות, האחת מחמת שאדם אחר עושה איזה חטא חלילה, מזה נמשך שיבוא איזה הרהור לצדיק בתפילתו כדי שיעלה אותו הדבר לכפר עליו, וסיבה השניה כי כל זמן שאנחנו בגלות המר, צריך ליתן יניקה לסיטרא אחרא כדי שיהיה להם חיות קצת, עד שיבוא משיח צדקינו ויעביר ממשלת זדון מן הארץ, וזה רמז "והשעיר אשר [עלה] עליו הגורל לה'" דהיינו החלק שעולה לה' "ועשהו חטאת" רצה לומר שנעשה בו חסרון מחמת הסיבה הנ"ל, "והשעיר אשר עלה עליו" כו', דהיינו החלק המחשבה זרה היא למען "יעמד חי" פירוש כנ"ל להעמיד הסיטרא אחרא שיהיה להם חיות קצת, ועל הסיבה הב' "לכפר עליו" כנ"ל. והשם הטוב יכפר בעדינו ויצמיח קרן ישועה במהרה בימינו אמן סלה.